

UTVRĐIVANJE STVARNE NADLEŽNOSTI SUDA S OBZIROM NA SVOJSTVO SUBJEKATA, A NE VRSTU SPORA

VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Rješenje broj: Gr1-962/02-2 od 18. prosinca 2002.

Vijeće: Boris Guttmann kao predsjednik vijeća,

Vlatka Potočnjak Radej i Gordana Gasparini kao članovi vijeća

Odredbu čl. 161. st. 4. PZ-a¹ treba tumačiti ekstenzivno. Tom odredbom stvarna nadležnost trgovačkih sudova propisana je za sve međusobne sporove između članova posade broda i broдача, kao i za sve međusobne sporove između zapovjednika broda i broдача, a ne samo za sporove između ovih osoba radi naknade štete. Dakle, citiranom odredbom stvarna nadležnost trgovačkog suda određena je s obzirom na svojstvo subjekata, a ne vrstu spora. Okolnost što je ona u nomotehničkom smislu sastavni dio čl. 161. PZ-a ne daje osnova za restriktivno tumačenje da se ona odnosi samo na sporove između navedenih osoba radi naknade štete zbog tjelesne ozljede i smrti člana posade broda.

Trgovački sud u Splitu, rješenjem broj P-1681/97 od 29. siječnja 1998. oglašio se stvarno nenadležnim i po pravomoćnosti toga rješenja predmet je ustupio Općinskom sudu u Zadru, kao stvarno i mjesno nadležnom sudu. Trgovački sud se oglašio nenadležnim jer smatra da za suđenje u ovom sporu između zapovjednika broda i tuženog kao broдача (brodovlasnika), radi isplate naknade po ugovoru o djelu, ne postoji stvarna nadležnost trgovačkog suda propisana u čl. 161. st. 4. Pomorskog zakonika, budući se ta odredba odnosi samo na sporove radi naknade štete iz st. 1. toga članka.

Općinski sud u Zadru, kome je predmet ustupljen, dopisom od 29. studenog 2002. broj P-283/98 izazvao je sukob nadležnosti. Smatra da je za suđenje stvarno nadležan Trgovački sud u Splitu, jer se odredba čl. 161. st. 4. Pomorskog zakonika odnosi na sve sporove između zapovjednika broda i broдача, a ne samo na one radi naknade štete, te je predmet dostavio Vrhovnom sudu Republike Hrvatske radi rješavanja nastalog sukoba nadležnosti.

Rješavajući nastali sukob o stvarnoj nadležnosti između navedenih sudova različite vrste, Vrhovni sud Republike Hrvatske ocijenio je da je za suđenje stvarno nadležan trgovački sud.

¹ U ovoj odluci primijenjen je Pomorski zakonik iz 1994. godine (Narodne novine br. 17/94, 74/94, 43/96).

U pitanju je spor između zapovjednika broda Sv. S. i tužene kao brođara (brodovlasnika) istog broda, radi isplate ugovorene naknade za obavljanje poslova zapovjednika broda po Ugovoru o djelu od 10. studenog 1994.

Odredbom čl. 161. st. 4. Pomorskog zakonika ("Narodne novine" broj 17/94, 74/94, 43/96) propisano je da su za suđenje u međusobnim sporovima između zapovjednika broda i brođara stvarno nadležni trgovački sudovi nadležni za pomorske sporove.

Vrhovni sud Republike Hrvatske smatra da ovu odredbu treba tumačiti ekstenzivno, i to na način da je stvarna nadležnost trgovačkih sudova propisana za sve međusobne sporove između člana posade broda i brođara, kao i za sve međusobne sporove između zapovjednika broda i brođara, a ne samo za sporove između ovih osoba radi naknade štete. Dakle, citiranom odredbom stvarna nadležnost trgovačkog suda određena je s obzirom na svojstvo subjekata, a ne vrstu spora.

U prilog takvog ekstenzivnog tumačenja govori okolnost što za sporove radi naknade štete zbog tjelesne ozljede i smrti člana posade broda iz čl. 161. st. 1. 2. i 3. Pomorskog zakonika, nije trebalo posebno, odredbom st. 4. toga članka, propisivati stvarnu nadležnost trgovačkog suda, jer je ona već bila propisana čl. 19. st. 1. toč. 1.b) Zakona o sudovima ("Narodne novine" broj 3/94). Odredba čl. 161. st. 4. Pomorskog zakonika donesena je upravo s ciljem da se stvarna nadležnost trgovačkih sudova proširi na sve sporove između člana posade broda i brođara, te između zapovjednika broda i brođara. Okolnost što je ona u nomotehničkom smislu sastavni dio čl. 161. Pomorskog zakonika, ne daje osnova za restriktivno tumačenje, da se odnosi samo na sporove između navedenih osoba radi naknade štete zbog tjelesne ozljede i smrti člana posade broda.

Prema odredbama o mjesnoj nadležnosti i odredbi čl. 8. st. 1. al. 3. Zakona o područjima i sjedištima sudova, za suđenje u ovom predmetu je mjesno nadležan Trgovački sud u Splitu.

Zbog navedenih razloga, na temelju čl. 23. st. 2. ZPP Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučio je da je za suđenje u ovom predmetu stvarno nadležan Trgovački sud u Splitu.

Dr. sc. Vesna Skorupan Wolff, znanstveni suradnik

Jadranski zavod HAZU

Summary:

***REAL COMPETENCE WITH REGARD TO THE CAPACITY IN WHICH A PARTY
TO THE DISPUTE ACTS AND NOT WITH REGARD TO THE TYPE OF THE
DISPUTE IN QUESTION***

The provision of Article 161, paragraph 4, Maritime Code should be interpreted extensively. According to this provision, the real competence of commercial courts is stipulated in respect of all disputes between members of a ship crew and the ship operator, as well as in respect of disputes between the ship master and the ship operator, and not only in respect of disputes between these persons aimed at obtaining compensation of physical injury or death. Consequently, the real competence shall lie with the commercial court. Real competence is stipulated by the quoted provision with regard to the capacity in which a party to the dispute acts, and not with regard to the type of the dispute in question.